

Sosiaaliturvan kehittäminen

Kansaneläkelaki säädettiin jo vuonna 1937, ja lapsilisäjärjestelmä luotiin kymmenen vuotta myöhemmin. Tällöin alettiin käyttää käsitettä "sosiaaliturva" kuvaamaan yhteiskunnan koko kansalle rakentamaa turvaverkostoa. Vaikka korvauksien taso pysyi vielä matalalla, olivat sodan ajan kokemukset muokanneet mielialaa otolliseksi yhteiskunnan vastuun lisäämiselle.

Vanhuuseläkkeiden maksaminen kansaneläkelain perusteella alkoi vasta vuonna 1949. Eläkkeet olivat pieniä, sillä voimakas inflaatio söi eläkerahastojen säästöjä. Järjestelmä uudistettiin tasaeläkkeiden maksamiseen perustuvaksi vuonna 1956, jolloin vähätuloiset hyötyivät uudesta periaatteesta. Tämä oli myös maalaisliiton vaatimus, koska maatalousyrittäjille ei olisi kertynyt eläkkeiden rahastointiin riittäviä tuloja.

Sosiaaliturvan kehittäminen tapahtui rinnan muiden tukijärjestelmien vahvistamisen kanssa. Asuntorahoitusta ryhdyttiin tukemaan ARAVA-lainoilla, jolloin halpakorkoisen lainan saajat samalla sitoutuivat noudattamaan monia säänteleviä määräyksiä. Maataloutta tuettiin ja säädeltiin laajalla maataloustulojärjestelmällä. Se tuli aikaa myöten kovin kalliiksi, sillä sodanjälkeisen asutuspolitiikan tuloksena oli syntynyt runsaasti pientiloja, joiden kannattavuus oli heikko. Koko väestöä koskeva sairausvakuutuslaki säädettiin vuonna 1963.

Sosiaaliturvan rahoitus- ja korvaustaso pysyi 1950-luvulla verraten alhaisena. Silloin kuitenkin luotiin järjestelmä, joka myöhemmin varallisuuden kasvaessa kehitti Suomesta pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan, joka huolehti jo melko aukottomasti kansalaisten sosiaalisista perustarpeista. Sosiaalimenot olivat Suomessa olleet ennen sotaa noin neljä prosenttia kansantulosta ja kohosivat 1980-luvulla jo 20 prosenttiin. Ruotsi ja Tanska käyttivät tuolloin sosiaalimenoihin yli 30 prosenttia kansantulosta.

Lähteinä mm: Markku Mansner, "Sosiaaliturvan synty", teoksessa Suomi 75. Itsenäisen Suomen historia 3 (1992), s. 240 - 241.